

[Nedergaard.]

Aaret; han havde et lille Landbrug, hvor han kunde holde en Ko og et Par Grise. Jeg spurgte ham, om det egentlig ikke var meget lettere for ham at være fri for et saadant Brug. Saa svarede han mig: De ser, jeg har en stor Familie, og naar jeg har en Ko og lidt Jord, kan jeg have Mælk det meste af Aaret, jeg kan have Kartofler, og jeg kan slagte et Svin; de 4 vanskeligste Maaneder af Aaret er jeg optaget paa en Maade, jeg er glad for, og jeg kan i det væsentlige faa, hvad jeg har Brug for til min Families Føde. Siden har jeg ret ofte talt med virkelig dygtige Landarbejdere, som arbejdede enten ved Sukkerfabrikker, ved Skovarbejde eller lignende. De tjente egentlig ganske godt, men i Vintermaanederne havde de ingenting at bestille, og de gav stærkt Udtryk for, hvor kede de var deraf. De sagde: De kan ikke tro, hvor det er forfærdelig svært at staa op om Morgen, gaa udenfor og se, hvorledes Folk arbejder og virker, men selv ingen Verdens Ting have at tage sig for. Jeg mærkede, at dette Sindelag ogsaa paavirkede Børnene ikke saa lidt. Det har derfor været et stærkt Ønske hos mig, at den Dag kunde komme, da de Landarbejdere, jeg her har nævnt, kunde faa Adgang til en lille Jordlod; den maa ikke være for stor, for deres Hovedfortjeneste skal være deres Dagløn. Hvis en Mand kan tjene 1 000 à 1 500 Kr. og have et Par Tønder Land at virke med, er han i Virkeligheden økonomisk bedre stillet end de, som dyrker en Huslod paa 5—6—7 Tdr. Land.

Det, der særlig har ligget mig paa Sinde, og som jeg tror kan føres ud i Livet ved Landbrugsministerens Hjælp gennem denne Lov, er, at Børnene i saadanne Hjem bliver opdraget paa en helt anden Maade. I Hjem, hvor der findes en Ko, maaske en Kalv, et Par Grise og nogle Høns, fatter Børnene stor Interesse for og Kærlighed til Dyr. De kan under deres Moders Vejledning lære at malke og maaske lære at passe Roer, og de kan have Glæde af at se, hvordan de spæde Planter vokser frem. Det paavirker Børnenes Sind paa en overordentlig gavnlige Maade, og naar den Tid kommer, da de er konfirmeret og skal bort fra Hjemmet, faar de ganske anderledes gode Pladser, for den Slags Børn vil egentlig alle gerne have og ogsaa gerne give, hvad de saa nogenlunde kan fortjene, medens derimod de allerfleste ude paa Landet er kede af at faa Børn, der egentlig ingenting har bestilt ved Landbruget inden deres 14de Aar. Hertil kommer, at der gaar en

Strøm fra Landet ind til Byerne, og det er jo ganske naturligt, naar man tænker paa de Børn, der lever derude, men ikke lever sig ind i Landbruget; har Børnene derimod haft Lejlighed til at være med i Arbejdet, og er deres Interesse blevet optaget af det, vil de føle sig knyttet til Landet.

Saadanne Huse skulde jo ligge paa den Jord, der skal dyrkes, og dertil kræves vel egentlig blot, at man kan faa et Stykke Jord, der ligger i Nærheden af en god Vej. Jeg har for et Par Aar siden forhandlet noget med et Savværk ovre i Jylland, og der hørte jeg, at der kunde skaffes billige Huse færdige til Opsætning fra Statskovene derovre. Det vilde jo ogsaa have nogen Betydning derved, at der saa vilde komme flere i Arbejde derovre, og i alt Fald vilde det Beløb, Træet koster, jo gaa direkte ind i Statskassen, saa at den dog fik en lille Smule Vederlag for, hvad den maatte anvende til disse Huse.

Jeg vil nu gerne spørge den højtærede Landbrugsminister, om han ikke nok mener, at disse Tanker kan føres ud i Livet ved den Lov, der her er til Behandling. Jeg havde egentlig oprindelig tænkt at ville foreslaa, at der skulde stilles Ændringsforslag, men for at Sagen ikke skal sinkes, vil jeg være fuldt ud tilfreds, hvis den højtærede Landbrugsminister kunde give det Svar, at han mener, der inden for denne Lovs Rammer vil kunne begyndes paa noget i den Retning, jeg her har nævnt.

Landbrugsministeren (Bording): Jeg takker Udvalgets Flertal for Indstillingen.

Til det ærede 8de Medlem for 2den Kreds (Nedergaard) skal jeg sige angaaende det Spørgsmaal, han har fremdraget, og som ligger det ærede Medlem saa meget paa Sinde, at § 13 i det foreliggende Lovforslag indeholder følgende Bestemmelse:

„Den Jord, der skal anvendes som Landbrugsjord, udstykkes i Parceller fortrinsvis af en saadan Størrelse, at der paa hver Parcel kan oprettes et Jordbrug, tilstrækkeligt til at ernære en Familie ved dennes egen Arbejdskraft.“

Deri ligger jo, at Rigsdagen har fundet det rigtigt, at man som Regel søger at gøre Brugene saa store, at en Familie kan drive et saadant Jordbrug ved sin egen Arbejdskraft og leve af det uden at gaa ud og søge Arbejde. Hvis man imidlertid mener det rigtigt at gaa med til Oprettelse af mindre Brug, saa er Muligheden derfor til Stede, idet der staar „fortrinsvis af en saadan Størrelse“. Selv om jeg har den Opfattelse, at Sæsonarbejdet for en Arbejder i Almin-